

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КеАҚ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

30
EURASIAN NATIONAL
UNIVERSITY

БГПУ
им. М. Акмуллы

РУДН

«ПЕДАГОГИКАЛЫҚ КАДРЛАРДЫ ДАЯРЛАУДАҒЫ ЗАМАНАУИ
ТӘСІЛДЕМЕ: ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ПРАКТИКА»

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ФОРУМ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ ФОРУМ

«СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ В ПОДГОТОВКЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ
КАДРОВ: НАУКА И ПРАКТИКА»

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL FORUM
«MODERN APPROACHES TO TEACHER TRAINING: SCIENCE AND
PRACTICE»

МАТЕРИАЛДАРЫ

Астана

26 ақпан 2026 жыл

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КеАҚ**

**«ПЕДАГОГИКАЛЫҚ КАДРЛАРДЫ ДАЯРЛАУДАҒЫ ЗАМАНАУИ ТӘСІЛДЕМЕ:
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ПРАКТИКА»
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ФОРУМ
МАТЕРИАЛДАР ЖИНАҒЫ
26 ақпан, 2026 жыл**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ МЕЖДУНАРОДНОГО
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОГО ФОРУМА
«СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ В ПОДГОТОВКЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ КАДРОВ:
НАУКА И ПРАКТИКА»
26 февраля, 2026 года**

**PROCEEDINGS OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL FORUM
INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL FORUM
«MODERN APPROACHES TO TEACHER TRAINING: SCIENCE AND PRACTICE»
february 26, 2026**

Астана, 26 ақпан 2026 ж.

УДК 37.0
ББК 74.00
П23

Жалпы редакциясын басқарған: Сомжүрек Б.Ж.

Редакция алқасы: Асылбекова М.П., Атемова К.Т., Байсарина С.С., Сламбекова Т.С.,
Махадиева А.К.

П23 Педагогикалық кадрларды даярлаудағы заманауи тәсілдеме: ғылым және практика: халықаралық ғылыми-тәжірибелік форум материалдары. 26 ақпан 2026 ж./ – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ баспасы, 2026. – 1668 бет.

ISBN 978-601-385-193-8

Халықаралық ғылыми-практикалық форум материалдарының жинағында педагог кадрларды даярлаудың заманауи ғылыми-әдіснамалық негіздерін талдау, педагогикалық білім беру саласындағы инновациялық тәсілдер мен тиімді практикаларды айқындау, халықаралық ғылыми тәжірибе алмасуды дамытуға арналған өзекті ғылыми-тәжірибелік зерттеулердің нәтижелері енгізілген. Материалдарда педагогикалық білім мен ғылымның жаһандық трендтері, педагогикалық білім берудегі жасанды интеллект және цифрлық технологиялар, педагог кадрларды инклюзивті білім беруге дайындаудың халықаралық тәжірибесі және инновациялық әдістері туралы мәселелері қарастырылған. Жинақ білім саласындағы мамандарға, ғалымдарға, оқытушылар мен білім алушыларға арналған.

В сборник материалов международного научно-практического форума включены результаты актуальных научно-практических исследований, направленных на анализ современных научно-методологических основ подготовки педагогических кадров, выявление инновационных подходов и эффективных практик в сфере педагогического образования, а также развитие международного научного обмена опытом. В материалах рассматриваются вопросы глобальных тенденций в педагогическом образовании и науке, использования искусственного интеллекта и цифровых технологий в педагогическом образовании, международного опыта и инновационных методов подготовки педагогических кадров к инклюзивному образованию. Сборник предназначен для специалистов в области образования, ученых, преподавателей и обучающихся.

The proceedings of the International Scientific and Practical Forum include the results of relevant scientific and practical research aimed at analyzing the modern scientific and methodological foundations of teacher training, identifying innovative approaches and effective practices in the field of teacher education, as well as promoting international scientific exchange of experience. The materials address issues related to global trends in pedagogical education and science, the use of artificial intelligence and digital technologies in teacher education, as well as international experience and innovative methods of preparing teaching staff for inclusive education. The collection is intended for education professionals, researchers, teachers, and students.

УДК 37.0
ББК 74.00

ISBN 978-601-385-193-8

© Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2026

Бұл жинаққа енгізілген материалдарға авторлар жауапты.
Authors are responsible for the content of their materials.

269	Нагайцев Т.О. Психолого-педагогические стратегии подготовки педагогических кадров к предупреждению суицидального поведения несовершеннолетних: междисциплинарная модель школьной превенции	1128
270	Оразбаева Д.С. Ағылшын тілі сабағында инклюзивті білім берудің ерекшеліктері	1133
271	Сыдыкова Г.Д., Токсанбаева Г.Б. Танымдық ойындардың аутизм спектрі бұзылысы бар балалардың сөйлеу тілін дамытудағы рөлі	1136
272	Тайғарина А.Э. Психикалық дамуында тежелуі бар бастауыш сынып оқушыларын білім беру ортасына бейімдеудегі әлеуметтік педагогтың рөлі	1139
273	Турсунбаева А.У. Инклюзивті білім беру жағдайында педагог кадрларды кәсіби даярлаудың инновациялық тәсілдері: халықаралық көзқарас	1142
274	Сейткамалова А.К. Тәрбиеленушілер арасындағы агрессияның алдын-алу тәсілдері	1146
275	Толеуханова А.Д. Инклюзивті мәдениет зерттеулеріндегі әдіснамалық тұғырлар	1149
276	Турекулова Н.А. Бастауыш білім беру арқылы нашар еститін оқушылардың экологиялық сауаттылығын арттыру	1153
277	Болат Б.Қ. Жасөспірімдердің салауатты өмір салтын дене тәрбиесі арқылы қалыптастырудың маңызы	1155
278	Бейсенбаева Ж.Н. Жасөспірімдердің кәсіби өзін-өзі анықтауын психологиялық-педагогикалық қолдаудың ерекшеліктері	1159
279	Мендигереева Д.А. Студенттердің өмірлік құндылықтары мен денсаулыққа көзқарасының психологиялық аспектілері	1162
280	Шарапатов Р.Ж. Девиантты мінез-құлықты жасөспірімдер типологиясын талдау	1167
281	Жақыпбекова З.Ж. Мектеп жасындағы жасөспірімдердің өзін-өзі реттеу мәселелері	1171
<p>4-секция: Заманауи педагогтің кәсіби дамуындағы құндылықтық тәсілдеме 4-секция: Ценностный подход к профессиональному развитию современного педагога 4-section: Value-based approach to the professional development of the modern teacher</p>		
282	Абдукаримов Н.А. Педагогические принципы совершенствования уроков физического воспитания для учащихся начальных классов	1176
283	Куттибекова Г.Т. Организация процесса начального образования на основе передовых современных педагогических технологий	1179
284	Абилова Г.О. Заманауи педагогтың кәсіби дамуында педагогикалық вебинарлардың рөлі	1182
285	Ибадуллаева С.Ж., Кожабергенова А.Т. Биология пәні негізінде жоғары сынып оқушыларына экологиялық білімді қалыптастырудың маңыздылығы	1187

286	Есенова Н.Е. Оқыту процесіндегі рефлексияның мұғалімнің кәсіби мәдениетін қалыптастырудағы маңызы	1191
287	Жакыпбекова А.Т., Зулпукарова Д.И., Сманова Н.Т. Ценности профессиональной деятельности будущих молодых учителей	1195
288	Игибаева А.К., Акилтаева Н.К Некоторые аспекты подготовки будущего педагога в условиях вызовов современного социума	1199
289	Асылбекова М.П., Таңатарқызы Г. Болашақ педагог-психологтердің метақұзіреттілігін дамытудың теориялық негіздері	1204
290	Койшыманова А.М., Атемова К.Т. Цифрлық трансформация жағдайында педагог-психологтарды оқушылардың мобильдік тәуелділігін алдын алуға даярлау	1208
291	Шакаримова К.К., Сламбекова Т.С., Хасан А Цифрландыру дәуіріндегі болашақ педагог-психологтың кәсіби имиджі: ғылыми-теориялық аспектілері	1212
292	Toleubekova R.K., Talpakova M.Z. Formation of corporate competencies of teachers based on a value approach to professional development	1219
293	Сламбекова Т.С., Байсарина Ж.С. Болашақ педагогтерді оқушылардың бос уақытын ұйымдастыруға дайындау	1224
296	Нұрқасымова С.Н., Толекенова Л.А., Нұрланқызы Г. Сараланған тапсырмалар арқылы білім алушылардың физикалық есептерді шешу біліктерін қалыптастыру	1229
297	Айкинбаева Г.Қ., Таукибаева Ш.Ж., Жылқыбаев К.Д., Шериязданов Б.Р. Жеке тұлғаның дамуына ұлттық құндылықтар мен дәстүрдің әсері	1235
298	Ботабаева А. Е., Қажатбек С. Оқушылардың әлеуметтік-құқықтық жауапкершілігін дамытудың маңыздылығы	1240
299	Истомина Н.С. Интеграция ценностей программы «Адал азамат» в профессиональную деятельность педагога	1243
300	Шангереева С.А., Албытова Н.П. Аксиологические основы профессионального развития будущих педагогов в высшем образовании	1247
301	Торebaева Г.Р., Бельгибаева Г.К., Yucel Gelislli Педагогикалық колледждің білім беру жүйесінде геймификация технологиясын қолдану арқылы студенттердің кәсіби құзыреттілігін дамыту	1254
302	Албытова Н.П. Білім беру ортасының белгісіздігі жағдайында оқытушының кәсіби бірегейлігін құндылық-мағыналық реттеу	1260
303	Шолпанқұлова Г.К., Ақын А.К. Болашақ педагог-психологтердің гендерлік мәдениетін дамытудың педагогикалық шарттары	1264
304	Ахунова У.О. Музыка как инструмент формирования эмоциональной и социальной компетентности учащихся	1269

305	Нұралы С., Фейзулдаева С.А. Болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің әдістемелік тілдік құзыреттілігін қалыптастыру мәселесі	1272
306	Темірхан А.Е., Мухметова Р.Ж. Оқушылардың оқу мотивациясын арттырудағы smart мақсаттардың рөлі	1276
307	Кишибаева Д.Ж., Оңғарбаева Ж. Педагогтың білім беру мазмұнын жаңарту жағдайындағы кәсіби дамуы	1279
308	Polatova A.N., Mamurbekova Z.U. Future perspectives of scientific research in the field of higher education	1284
309	Абдалинова А.Б. Воспитание патриотизма учащихся через внеурочную деятельность: педагогико-психологические основы и практические подходы	1288
310	Темирханова К.Ш. Когнитивтік әдістер – болашақ мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің ғылыми-коммуникациялық дағдыларын дамытудың құралы	1292
311	Байменова Б.С., Медей М. Бастауыш сынып оқушыларының өзін-өзі реттеу дағдысын дамыту	1294
312	Кадырова Ж.Д. Жоғары сынып оқушыларының тұлғалық дамуындағы құндылыққа негізделген кәсіби бағдардың рөлі	1298
313	Ибрайханова А.Е. Болашақ бастауыш сынып мұғалімдерін оқушылардың оқырмандық сауаттылығын қалыптастыруда отбасымен жұмыс істеуге даярлаудың әдістемелік жүйесі	1303
314	Нұрланқызы Д. Жеткіншек жастағы оқушылардың қазіргі білім беру жүйесіндегі оқу мотивациясының ерекшеліктері	1306
315	Кәрімова А.Е. Ғылымаралық коммуникация жағдайындағы жоғары мектеп педагогикасы: қазіргі жай-күйі мен даму перспективалары	1311
316	Загородская В.С., Мичирова Р.Р. Ценностный подход в педагогическом сопровождении классных руководителей как условие профилактики конфликтов среди обучающихся	1319
317	Темиргалиева А.Б. Аксиологический вектор цифровизации начального образования: развитие профессиональной компетентности педагога-эксперта	1323
318	Байзакова З.Е. Мектеп жасына дейінгі балаларда еңбек әрекеті арқылы «Адал азамат» құндылықтарын қалыптастыру	1326
319	Серік М. Мектеп жасына дейінгі балалардағы буллингке әсер ететін әлеуметтік-мәдени факторлар	1330
320	Lyu Y. A value-based approach to the professional development of the modern physical education teacher	1334
321	Abiltayeva A. An axiological approach to the development of environmental competencies of students of pedagogical fields	1339
322	Төреханова Е.С. Мұғалімнің эмоционалдық интеллекті және көшбасшылық қабілеті	1342

323	Абдуллаева Г.С., Баймұрза А.А. Музыка сабақтарында жасанды интеллектті қолдана отырып, оқушылардың эстетикалық және эмоционалдық құндылықтарын арттыру	1346
324	Айдархан М.А., Халикова Н.С. Жыраулар поэзиясын оқытуда герменевтикалық талдауға үйретудің тиімді жолдары	1349
325	Айдарханова Н.Т. Үздіксіз білім беру жағдайындағы педагог тұлғасының кәсіби дамуының өзектілігі	1353
326	Мағзумова З.Н. Жаһандық педагогикалық трендтер контекстінде болашақ мектеп директорларының көшбасшылық дағдыларын дамыту	1357
327	Муханбеткалиева М.Т. Цифрлық білім беру ортасында жасөспірімдердің құндылық бағдарын дамыту: жасанды интеллект мүмкіндіктері	1363
328	Есимова А.Б. Балалар арасында буллингтің алдын алу жолдары	1368
329	Рүстембекова А.Ғ. Әдебиеттік оқу үдерісінде бастауыш сынып оқушыларының гуманистік қарым-қатынас мәдениетін дамыту	1372
330	Тажединова А.Д. Болашақ педагогтердің кәсіби лидерлік дағдыларын дамытудың педагогикалық алғышарттары	1377
331	Әскербек А.Қ., Мурзина С.А. Функционалдық сауаттылықты дамытудағы мұғалімнің кәсіби рөлі мен педагогикалық құзыреттілігі	1381
332	Бекзат А.Б., Ералин Қ.Е., Саймбетова Ж.Т. Кәсіби дизайнерлердің мәдени құзыреттілігін қалыптастырудағы этнодизайн қағидаттарының рөлі	1385
333	Шалабаева Ж.С., Ережепова Б.Т., Серикханқызы А., Сұлтанқызы Р.А., Қайратқызы Д. Бастауыш сынып оқушыларына математика сабағында топтық жұмыс арқылы ынтымақтастығын қалыптастыру ерекшеліктері	1389
334	Гафиятуллина Н.Б. Формирование готовности будущих учителей начальных классов к профилактической работе с младшими школьниками	1393
335	Куандыкова Э.К., Глеубергенова К.А. Карменова Н.Н., Зиявдинова А. К. Сравнительный анализ отечественного и российского опыта практической направленности школьной географии	1397
336	Данабекова Д.А., Ақитбаева Н.К. Психолого-педагогические подходы к интеграции обучения в системе школьного образования РК	1402
337	Дауенова М., Ақитбаева Н.К. Қазіргі жағдайда жасөспірім тұлғасының дамуына элеуметтік-мәдени ортаның әсері	1407
338	Сералы Ә.Е., Ильясова Г.У. Химия пәнін оқытуда білім алушылардың танымдық белсенділігін арттыру	1411
339	Сағындықова А.Т., Есмаханова Г.А.	

	Мектеп жасына дейінгі балалардың эмоциялық тұрақтылығын қалыптастыруда ертегі терапиясының маңызы	1416
340	Уайсова К.Т. Болашақ бастауыш білім педагогтерін театрландыру әдістері негізінде оқушыларды оқытуға даярлаудың педагогикалық шарттары	1420
341	Медеубаева К.Т., Сейтенова С.С. Инновациялық білім беру жағдайында студенттердің күзiреттiлiгi мен оқу мотивациясын дамытуға геймификацияның ықпалы	1425
342	Мурсалиева А.К. Бастауыш мектеп оқушыларының оқу мотивациясын ынталандыру және басқару	1429
343	Алимулова А.С. Дене тәрбиесінде волейболдың маңызы	1434
344	Zhamalbek A. Ethical and legal boundaries of pedagogical discourse: mechanisms for preventing aggressive speech acts as the foundation of a teacher's professional culture	1438
345	Есеналиева Н. Химия сабақтарында цифрлық технологияларды қолданудың тиімділігі	1441
346	Жұмабек Ұ.Ә., Убайдулла Ж.С. Мұғалімнің кәсіби шеберлігін дамыту	1446
347	Таурбекова А.С. Болашақ мұғалімдерді бастауыш сынып оқушыларының оқу сауаттылығын дамытуға бағытталған педагогикалық технологияларды тиімді қолдануға даярлау	1450
348	Атышева Б.Б., Zhalel A. Болашақ биология мұғалімдерінің кәсіби-шығармашылық құзыреттілігін экологиялық ойлаумен ұштастыра дамыту жолдары	1455
349	Ахмаджанова Д.С. Бала тәрбиесінде ұлттық құндылықтарды қолданудың маңызы	1459
350	Кожгельдиева С.С., Қожабаева А.А. Бастауыш сынып оқушыларының сыни ойлау ерекшеліктері	1465
351	Сейтова Ж.Ә. Болашақ әлеуметтік педагогтардың өзін-өзі реттеу негізінде әлеуметтік интеллектісін қалыптастыру	1472
352	Абдрасилова Г.Л., Атемова К.Т. Оқушылар прокрастинациясының алдын-алу: педагог-психолог даярлығындағы құндылықтық басымдық ретінде	1479
353	Асантаева Ұ.С. Балалардың музыкалық білімін бағалаудың тиімділігі	1484
354	Булатбаева А.Ә., Иманбекова Б.І., Болатов А.М Білім беру ұйымдарында суицидтің алдын алуды ұйымдастырудағы жүйелі тұғыр	1488
355	Әшірбай А.С. Заманауи педагогтің кәсіби дамуындағы құндылықтық тәсілдеме: жүсіп баласағұн идеялары негізінде	1493
356	Жаныбекова Л.Т., Жаныбекова Р.Т., Қайырбосынқызы Ә. Влияние изучения иностранного языка на формирование профессиональных компетенций будущего специалиста	1497
357	Боранбаева Г.Н.	

	Диалог поколений: трансформация ценностных ориентаций молодых учителей и опытных наставников	1501
358	Искакова Д.А. Жеткіншектер арасындағы буллингті алдын алудағы әлеуметтік педагогтың рөлі	1506
359	Касымбекова А. Ж., Ильясова Г.У. Химияны оқытуда оқушылардың функционалдық сауаттылығын қалыптастырудың ғылыми-педагогикалық негіздері	1510
360	Дарбаева Г.Қ. Болашақ педагог-психологтардың кәсіби дамуындағы психологиялық саулықтың құндылықтық маңызы	1515
361	Утеубаева Н.А. Формирование языковой личности современного студента в многоязычной образовательной среде: ценностный и социолингвистический аспекты	1520
362	Узакбаева А.Т., Текеев И., Рахимжанова Л.Б. Методические принципы и педагогические условия адаптивного обучения на основе интерактивного веб-приложения	1524
363	Мускина А.Н. Жас педагогтің кәсіби дамуының құндылықтық бағдарлары	1529
364	Азимов К.Э. Педагогические возможности предмета «начальная допризывная подготовка» в формировании у учащихся чувства патриотизма в условиях образования, основанного на ценностях	1534
365	Мұратқызы А. Болашақ педагогтердің кәсіби дамуында құндылық бағдарларын қалыптастыру	1539
366	Байназарова А.Б. Бала тұлғасының әлеуметтік бейімделуі отбасы тәрбиесі жағдайында	1544
367	Абенев Н.Н., Махамбетова Ж.Т. Жасөспірімдердің эмоционалдық әл-ауқатын қалыптастырудағы сынып жетекшісінің рөлі	1549
368	Аметхан Ж. Зар заман поэзиясын оқытудың тиімді әдістері	1554
369	Сайманова П.С. Оқушылардың психологиялық резиленттілігін дамытуға болашақ педагог-психологтерді даярлаудың теориялық негіздері	1559
370	Кулымбаева А.К., Нуркасинова Л.М. Білім берудегі лидерліктің құндылығы және оның қалыптасу механизмдері	1564
371	Қонысбаев Қ.Б., Жандилдина Р.Е. Дене тәрбиесінде баланың жеке тұлға қабілетін дамытуда оқытудың жаңа технологияларын енгізудің тиімді жақтары	1568
372	Курбанов А.С., Ағабек Т.С. Қазақ тілі сабақтарында әдеби мәтін мен лингвистикалық талдауды кіріктіре оқытудың тиімділігі	1572
373	Курманова С.Б., Абдрахманова Р.Р., Литовченко А.Р. Культура клипового мышления: деградация или новая форма разума?	1575
374	Курманова С.Б., Нұрғожа А.Б., Еркінқызы М Критическое мышление как условие модернизации общественного сознания в Республике Казахстан	1580

375	Сулейменова А.М. Мектепке дейінгі ұйым әдіскерінің цифрлық трансформация жағдайындағы кәсіби рөлі	1584
376	Чакенова Б.А. Халықаралық тәжірибе контекстінде қазақ дәрігерлерінің ағартушылық бастамалары	1587
377	Кабылбекова Л.Б., Байдалиев Д.Д. Мектеп географиясында табиғи қауіптерді оқыту арқылы білім алушыларды адамгершілікке тәрбиелеу	1592
378	Адаменко А.В. Диагностика уровня сформированности экологической культуры студентов	1597
379	Джанабаяев К.Т., Жанабай А.А., Тұрысбек Ж.Ө. Әскери-патриоттық клуб жұмысын жоспарлау және ұйымдастыру ерекшеліктері	1600
380	Жолдасбаева Т.Ә. Қазіргі білім беру жағдайында ер балалардың азаматтық жауапкершілігін қалыптастырудың әлеуметтік-педагогикалық аспектілері	1604
381	Хачетлов К.А., Хачетлова С.М. Современные тренды в патриотическом воспитании через технологии ИИ	1607
382	Қабен Н.Ғ., Бәйдірова С.С., Ақылбекова Э.А. Бастауыш сынып оқушыларына этномәдени негіздегі патриоттық тәрбие беру	1610
383	Джабиева М.Х., Ермаков Д.С., Амантай Ж.А. Персонализированное образование: проблемы и решения (На примере учебного модуля «педагог: профессия и личность»)	1613
384	Менлибекова Г.Ж., Ниязова Г.Б. Качество образования как целевые ориентиры образовательной программы	1616
385	Асылбекова М.П., Таукелова А.Е. Цифрлық орта жағдайында студенттердің мәдени құндылықтарын дамытудың маңыздылығы	1622
386	Жумабекова Ф.Н. Цифрлық дәуірдегі заманауи педагог мамандарды даярлаудағы құндылықтарға бағдарланған тәсілдеме	1626
387	Махадиева А.К. Формирование позитивного самоотношения будущих социальных педагогов средствами активных методов обучения	1630
388	Бурдесбекова У.И. Менталды денсаулықтың көп аспектілігі мен зерттелу жолдары	1633
389	Сарипбекова А.Т. Теоретические подходы к изучению партисипативной готовности будущих педагогов	1637
390	Жандосқызы А., Кошанова М.Т. Білім беру жүйесіндегі көшбасшылық пен толеранттылық: болашақ педагог-психологтердің кәсіби даярлығындағы интеграция	1640

ЦИФРЛЫҚ ОРТА ЖАҒДАЙЫНДА СТУДЕНТТЕРДІҢ МӘДЕНИ ҚҰНДЫЛЫҚТАРЫН ДАМУДЫҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ

Асылбекова Марзия Пазиловна

masylbekova_725@gmail.com

п.ғ.к., профессор Л.Н.Гумилев ат. ЕҰУ, Астана, Қазақстан

Таукелова Анар Еламановна

anar.tauekelova@mail.ru

8D01103 докторанты, Л.Н.Гумилев ат. ЕҰУ, Астана, Қазақстан

Аннотация. Мақалада студенттердің мәдени құндылықтарын цифрлық орта жағдайында дамытудың маңыздылығы қарастырылады. Білім беру үдерісін цифрландырудың студенттердің мәдени құндылықтарына тигізетін әсері талданады. Мәдени құндылықтар студенттердің тұлғалық дамуында маңызды рөл атқарады.

Annotation. The article examines the importance of developing students' cultural values in the context of a digital environment. It analyzes the impact of the digitalization of the educational process on students' cultural values. Cultural values play a significant role in the personal development of students.

Түйін сөздер: Цифрлық орта, құндылықтар, мәдени құндылықтар.

Keywords: Digital environment, Values Cultural, values

Қазақстанның білім беру саясаты ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтарға сүйене отырып, жастардың рухани-адамгершілік тәрбиесін қамтамасыз етуді көздейді. Қазақстанда цифрлық трансформациялау 2017 жылы бастау алған «Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасы аясында іске асырылуда Бағдарлама цифрлық технологияларды енгізуді білім беру сапасын жетілдіру, инновациялық шешімдерді кеңейту және елдің бәсекеге қабілеттілігін арттыру жолындағы негізгі қадам ретінде қарастырады [1].

Бұл міндетті жүзеге асыруда болашақ мамандардың рөлі айрықша. Сондықтан олардың кәсіби даярлығын мәдени құндылықтар тұрғысынан байыту – заманауи педагогикалық ғылым мен тәжірибенің өзекті бағыты.

«Цифрландыру» ол („digital“ - цифрлық) мәнді білдіреді. Цифрландыру - бұл жоғары білім беру үдерісінде нақты нәтижеге жету құралы ретіндегі цифрлық технологияларды оқыту үдерісінде белсенді қолданудың икемділігі, сонымен қатар кәсіби цифрлық сауаттылығы жоғары, мобильді маман даярлаудың зор мүмкіндігі.

«Цифрландыру - цифрлық құрылғылардың көмегімен байланыс, жазу және деректерді берудің цифрлық тәсіліне көшу» [2]. деп тұжырымдалған.

Цифрлық орта студенттер үшін жаңа қарым-қатынас, білім алу және өзін-өзі көрсету алаңы. Бұл студенттерге білім алу мен жеке дамуға, сондай-ақ инновациялық оқу формаларын кеңейтіп, мультимедиялық, интерактивті құралдар арқылы оқу үрдісін байытады. Бұл орта студенттерге әлемнің түрлі мәдениеттерін тануға мүмкіндік береді, бірақ сонымен бірге мәдени құндылықтардың еркін және жедел өзгеру қаупін де тудырады

Қазіргі цифрлық қоғамның негізгі ерекшеліктері:

- 1) Ақпарат пен білім – қоғамның негізгі трансформациялық күші, ал ақпараттық ресурстар – қоғамның стратегиялық ресурстары;
- 2) Жаһандық ақпараттандыру, ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың қарқынды дамуы – адамзаттың жаңа цифрлық білімді игерудің алдыңғы шарты;
- 3) Ақпараттар ағыны, өтпелі кезең, жеделдету – цифрлық қоғамның басты белгілері;
- 4) Өндірістік және әлеуметтік технологиялардың жаңару циклдері кемінде 6-8 жылды құрайды, ал бұл өз кезегінде ұрпақтардың сапалық ауысу қарқынынан асып түседі;
- 5) Үздіксіз білім беру және мамандарды қайта даярлау – жеке тұлғаның әлеуметтік мәртебесін сақтаудың ажырамас бөлігі;

б) Әрбір адамның тағдыры жаңа ақпаратты дер кезінде табу, өзіне қажеттісін ғана алу, санада қабылдау, ой қорыту, сындарлы ойлау және оны практикада тиімді пайдалана алу қабілетіне байланысты [3].

Цифрлық орта - дәстүрлі білім берудің жаңа форматқа өтуінің негізі болып табылады. Бұл ұғым тек технологиялық платформаларды ғана емес, педагогикалық әдістемені, білім беру моделін және коммуникацияны да өзгертеді. Қазақстандық зерттеушілердің еңбектерінде цифрлық орта - жаңа педагогикалық мәдениетті қалыптастырудың алаңы ретінде сипатталады.

Цифрлық орта ақпараттық технологиялар мен киберкеңістіктің барлық ерекшелігін біріктіреді және белгілі бір деңгейде инфрақұрылымға (телекоммуникациялық/интернет-желілер және суперкомпьютерлерден смартфондарға дейін әртүрлі есептеу кешендері), құрылымға (интернет, бағдарламалық платформалар мен интерфейс, желілік бағдарламалық хаттамалар) және ультрақұрылымға (инфосфера) ие [4].

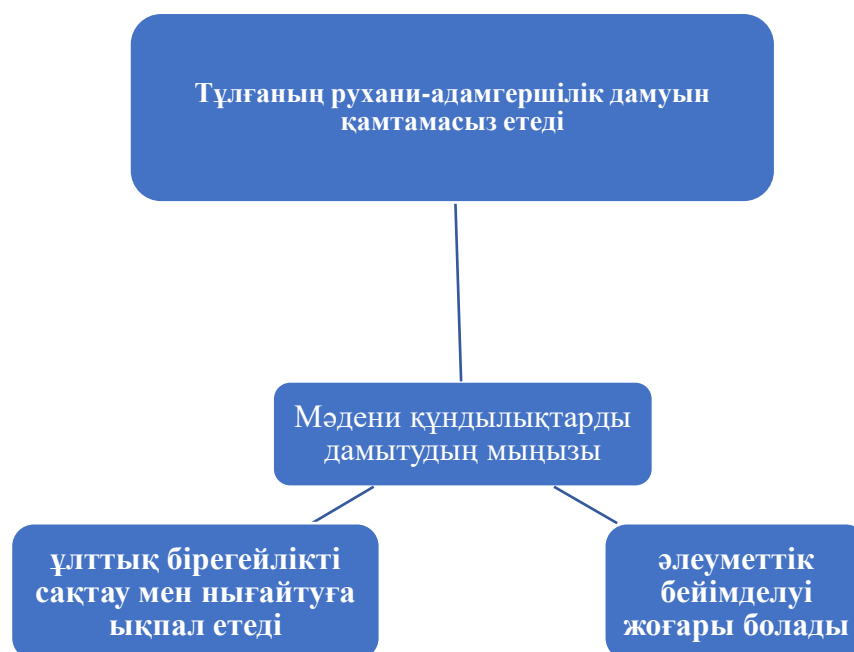
Цифрлық әлемнің шекаралары күн сайын кеңейіп, ақпарат алмасу, білім беру, қарым-қатынас жасау тәсілдері өзгеруде. Бұл үдеріс студенттердің құндылықтарға деген көзқарастарын өзгертуде. Сондықтан, студенттердің мәдени құндылықтарын дамыту – оларды қазіргі заманға сай біліммен, рухани байлықпен, адамгершілік нормаларымен қамтамасыз ету қажеттілігі туындап отыр. Цифрлық орта жағдайында мәдени құндылықтарды дамыту түбегейлі өзгерді. Мәдени құндылықтар студенттердің тұлғалық дамуында маңызды рөл атқарады. Адамның өзін-өзі танып, әлеуметке дұрыс ықпалдасуына, тұлғаның рухани дамуының құрамдас бөлігі болып табылады. Олар ұлттық дәстүрлерді, тіл мен мәдени мұраны, адамгершілік нормалар мен жалпыадамзаттық қағидаларды қамтиды. Студенттік кезең – тұлғаның мәдени санасы мен әлеуметтік жауапкершілігі қалыптасатын маңызды даму сатысы.

Педагогикалық ғылымда мәдени құндылықтарды дамыту білім беру мазмұны, тәрбие жұмысы және әлеуметтік орта арқылы жүзеге асатыны дәлелденген.

Мәдени құндылықтар арқылы студенттер әлемді, қоғамды және өздерінің ішкі әлемін тереңірек түсініп, сол арқылы адамгершілік, әсемдік, әдептілік, теңдік, ұлттық дәстүрлерді бағалай алады. Дегенмен, бұл жерде қауіп те бар: цифрлық кеңістікте жастар шынайы әлем мен виртуалды әлем арасындағы шекараны ажырата алмай қалуы мүмкін. Сондықтан, мәдени құндылықтарды цифрлық құралдар арқылы дамыту қажеттілігі туындайды. Бұл, өз кезегінде, студенттерге саналы түрде ақпаратты таңдап, өз бетінше білім алуына, шынайы әлемдегі мәдени құндылықтарды бағалауға үйретеді.

Қазіргі таңда мәдени құндылықтарды дамыту тек дәстүрлі әдістермен ғана емес, сонымен қатар цифрлық құралдар арқылы да жүзеге асуда. Мысалы, онлайн курстар, мәдени онлайн жобалар, әлеуметтік желілер мен цифрлық кітапханалар арқылы студенттер өздерінің білімдерін арттырып, мәдениет пен өнерді тереңірек танып-біле алады.

Мәдени құндылықты тұлға мен қоғамның өзара байланысын мәдени, адамгершілік-бағдарлық үлгідегі түйінді, көптүрлі жалпығылыми категория ретінде анықтауға болады. Мәдени құндылықтар - бұл қоғамның рухани және әлеуметтік дамуына негіз болатын, адамзаттың көп ғасырлық тарихи тәжірибесінен өтіп, қазіргі уақытта сақталып отырған идеялар, нормалар, дәстүрлер мен рухани байлықтардың жиынтығы. Олар әр ұлттың ерекшелігін, мінез-құлқын, тұрмыс-тіршілігін, наным-сенімдерін және дүниетанымын бейнелейді. Мәдени құндылықтарды дамыту қоғамның тұрақты және үйлесімді дамуына септігін тигізеді. Мәдени құндылықтарын дамытудың маңызы келесі суретте ұсынылады (1 сурет).

Сурет 1- Мәдени құндылықтарын дамытудың маңызы

Студенттердің мәдени құндылықтарын дамыту бірнеше бағытта маңызды рөл атқарады.

Біріншіден, ол тұлғаның **рухани-адамгершілік дамуын** қамтамасыз етеді. Мәдени ортада тәрбиеленген студент ізгілік, толеранттылық, жауапкершілік сияқты қасиеттерді бойына сіңіреді.

Екіншіден, мәдени құндылықтар **ұлттық бірегейлікті сақтау мен нығайтуға** ықпал етеді. Ұлттық мәдениетті меңгеру арқылы студент өз халқының тарихын, дәстүрін құрметтеуге үйренеді.

Үшіншіден, мәдени тұрғыдан дамыған студенттің **әлеуметтік бейімделуі** жоғары болады, ол көпмәдениетті қоғамда еркін қарым-қатынас жасай алады.

Педагогикалық сөздікте «құндылық – адамның ішкі құқы, ізгілігі, адамдармен қарым-қатынасы, іс-әрекет кезіндегі көрсетілетін қайырымдылығы, тұрақтылығы, мейірімділік тәрбиесі» - делінген.

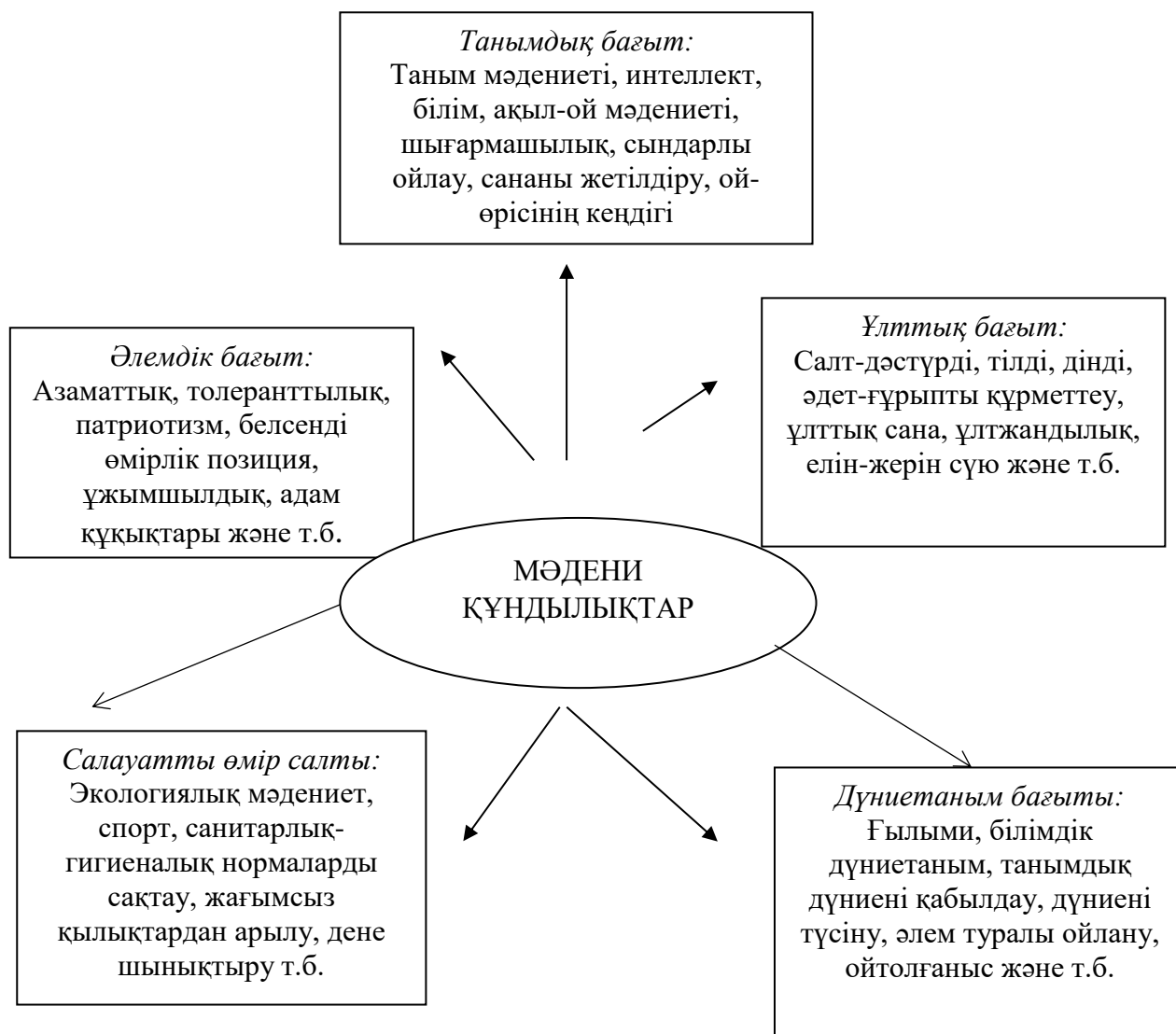
Құндылықтар – идеалдарды қабылдау немесе қабылдамау сезімі арқылы айқындалып, ақыл-ой сана арқылы қабылданады. Құндылықтар – құрметтеу, қошеметтеу, қабылдау тәрізді бағдарды білдіреді. Құндылықтар – сезіммен ақыл-ойдың ұштасуын және сол арқылы адамның іс-әрекет бағдарын белгілейді», - деп көрсетіледі.

«Құндылық» дегеніміз – адамның өмір тіршілігі барысында жеке қызығушылығы мен қажеттілігінен туындайтын, яғни оны жоғары қоятын бағалы, құнды нәрселер жиынтығы (жеке және әлеуметтік қызығушылығы).

Құндылықтың негізгі атқаратын әмбебап қызметі - адамның өзіне және басқа адамдарға, қоғамға, ондағы іс-әрекетіне деген өмірлік бағытын анықтауға және сонымен бірге өзін-өзі анықтауға әсер ететін негізгі факторлардың бірі.

Құндылықтар – жеке тұлғаның да, қоғамның да даму негізі. Олар адамның өмірлік ұстанымын айқындап, мінез-құлқын реттейді және қоғамдағы үйлесімділікті қамтамасыз етеді.

Заттай және субъективті құндылықтар адамның өзін қоршаған дүниеге болған құндылықты қатынастарының екі қарама-қарсы шегін аңдатады. Адам іс-әрекеті құрылымындағы құндылықты тараптар танымдық және еріктік құндылықтармен өзара тығыз байланысқан.

Сурет 2- Мәдени құндылықтарды дамытудың бағыттары:

Әрбір тарихи нақты қоғамдық құрылым өзіне тән құндылықтар жиынтығымен ажыратылады. Ал одан түзілген жүйе әлеуметтік реттеудің аса жоғары деңгейі сипатында көрінеді. Бұл жүйеде қоғам не әлеуметтік топ мойындаған өлшем, шек, талаптар белгіленеді. Тұлғалық деңгейде меңгерілген бұл талаптар тұлға қалыптастырудың негізіне алынып, қоғамды қалыпты тәртіпте ұстауға жәрдемдеседі.

Қоғам өмірінің кезеңдерінде құндылықтар жүйесі өзгеріске түсіп, ауысып барады. Құндылықтар өзіне тән ерекшеліктерге ие. Олардың кейбірі тарихтың қай кезеңінде де өз маңызын жоймайды. Құндылықты бағдардың дамуы тұлға кемелінің белгісі, оның әлеуметтенуінің көрсеткіші, мәдени құндылықтың тұрақты бірлігі тұлғаның келесідей сапаларының дамып, орнығуына себепші болады: тұлғаның тұтастығы мен сенімділігі, белгілі мұраттар мен принциптерге адалдық, осы мұраттар мен принциптерді іске асыру жолында ерік күшін аямауға, қабілеттілік, өмірлік ұстанымдарға орай белсенділік, мақсатқа жетуде табандылық пен өжеттік.

Қортындылай келе студенттердің мәдени құндылықтарын дамыту – бұл тек олардың жеке тұлғасын қалыптастыру емес, сонымен қатар қоғамның мәдени деңгейін арттыру, рухани байлық пен азаматтық жауапкершілікті нығайту болып табылады. Мәдени құндылықтарды цифрлық ортада дамыту, оларды жас ұрпаққа дұрыс ұқтыру, қазіргі білім

беру жүйесінің маңызды міндеті болмақ. Цифрлық орта студенттердің рухани, интеллектуалдық және мәдени дамуының негізгі алаңы осы үдерісті жаңа тәсілдермен қолдауға мүмкіндік береді. Бұл ортада студенттердің мәдени құндылықтарын дамыту тек ақпараттық технологияларды меңгерумен шектелмей, мәдени принциптер мен ұлттық ерекшеліктерді сақтап қалу мен кеңейтуге бағытталуы тиіс. Мәдени құндылықтарды дамыту студенттердің жеке тұлға ретінде қалыптасуына, қоғамға белсенді қатысуына және жаһандық мәдени кеңістікке саналы түрде қосылуына ықпал етеді.

Пайдаланған дереккөздер тізімі

1. Правительство Республики Казахстан. (2017). Цифровой Казахстан: Государственная программа, утвержденная постановлением № 827 от 12 декабря 2017 года. URL: <https://primeminister.kz/news/16093> (дата обращения: 24.01.2025).
2. Сағалиева Ж.К., Есекешова М.Д., Ғ.С.Ғұмаров және т.б. Білім беру кеңістігіндегі цифрлық педагогика. -Алматы: «Бастау», 2020. - 388 б.
3. К.Д.Бузаубакова, А.Е.Беделбаева Цифрлы білім беру ортасындағы педагогтің қызметі Тараз 2023
4. Сейітқазы П.Б., Асылбекова М.П., Сламбекова Т.С. Цифрлық білімдік ортадағы коммуникативтік мәдениет: теория және тәжірибе Астана 2025

ЦИФРЛЫҚ ДӘУІРДЕГІ ЗАМАНАУЙ ПЕДАГОГ МАМАНДАРДЫ ДАЯРЛАУДАҒЫ ҚҰНДЫЛЫҚТАРҒА БАҒДАРЛАНҒАН ТӘСІЛДЕМЕ

Жумабекова Фатима Ниязбековна

Zhumbekova.58@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры, педагогика ғылымдарының кандидаты, Астана, Қазақстан.

Аннотация. Мақалада цифрлық трансформация жағдайында заманауи педагог мамандарды даярлаудың мазмұны мен бағыты құндылықтарға бағдарланған тәсілдеме тұрғысынан қарастырылды. Қазіргі білім беру кеңістігінде педагогтің кәсіби дамуы тек цифрлық құзыреттерді меңгерумен шектелмей, тұлғалық, ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтарды сақтауға және дамытуға негізделуі қажеттігі негізделді. Құндылықтарға бағдарланған тәсілдеме педагогтің кәсіби бейнесін қалыптастырудың іргелі тетігі ретінде ұсынылып, оны цифрлық технологиялармен үйлестірудің педагогикалық мүмкіндіктері талданды. Болашақ педагог мамандарды даярлауда құндылық пен инновацияның біртұтас жүйе ретінде қарастырылуы кәсіби тұрақтылық пен әлеуметтік жауапкершілікті арттыратыны баяндалды.

Түйін сөздер: цифрлық білім беру, педагог мамандарды даярлау, құндылықтық тәсілдеме, кәсіби даму, педагогикалық құндылықтар.

Annotation. The article examines the training of modern teachers in the context of digital transformation from the perspective of a value-based approach. In today's educational environment, professional development of teachers should not be limited to the acquisition of digital competencies but should be grounded in the preservation and development of personal, national, and universal values. The value-based approach is presented as a fundamental mechanism for shaping the professional identity of teachers, while the pedagogical potential of integrating values with digital technologies is analyzed. The study argues that treating values and innovation as a unified system in teacher education enhances professional sustainability and social responsibility.

Keywords: digital education, teacher training, value-based approach, professional development, pedagogical values.

Қазіргі қоғамның қарқынды цифрлануы білім беру жүйесіне, соның ішінде педагог мамандарды даярлау үдерісіне түбегейлі өзгерістер енгізуде. Цифрлық технологиялар оқу процесінің формасы мен мазмұнын ғана емес, педагогтің кәсіби қызметіне қойылатын талаптарды да жаңаша сипаттауда. Осы жағдайда болашақ педагог мамандарды даярлау тек техникалық немесе цифрлық құзыреттерді қалыптастырумен шектелмей, құндылықтық бағдарға негізделуі аса маңызды болып отыр.